

INFORME DEL RECTOR AL CLAUSTRE

24-11-04

Senyores i senyors claustrals, aquesta és la tercera vegada que em dirigeixo al nostre claustre per tal de retre comptes de la feina que hem fet al llarg del darrer any i per a proposar les actuacions que volem dur a terme durant l'any vinent. El primer any els vam presentar un Pla director de les nostres actuacions que ordenava, en el temps i d'acord amb la seva importància, les actuacions que es desprenien del nostre programa electoral, Pla director que hem seguit al llarg de l'any que ara deixem enrere. En la documentació que s'ha repartit trobaran una descripció detallada de totes les actuacions fetes, ordenades segons els sis eixos del Pla director (formació, recerca, entorn i societat, persones, recursos econòmics, institucional) i de les actuacions previstes per al pròxim any. Entenc que aquest document permet, amb escreix, tenir, per part del Claustre, un coneixement i un control correctes de les actuacions dutes a terme i, alhora, ens permet estalviar-los l'avorriment de sentir una descripció detallada de la feina feta i de les accions que volem fer. Així, doncs, intentaré fer una exposició més general de la situació de la nostra universitat, de cos i d'ànima, del camí fet i del que tenim al davant, amb l'esperança d'estimular la participació i el debat.

En primer lloc, crec que cal recordar que ens trobem davant d'un escenari polític radicalment diferent del que teníem un any enrere. No només ha canviat el Govern de la Generalitat de Catalunya, del qual depenem, sinó també el Govern de l'Estat, que gelosament guarda i exerceix competències legislatives en l'àmbit de l'educació superior, com vam veure en el dolorós tema de la LOU. I, permetin-me que ho digui sense embuts, la meua percepció és que la situació és notablement millor i la perspectiva de futur encara ho és més. De fet, era difícil que anéssim pitjor quan teníem quasi una guerra encesa entre el Ministeri i les universitats, i quan cada reunió a la qual se'ns convocava era una repulsa a les universitats públiques pel seu corporativisme i pel seu funcionament anacrònic i resclosit.

Però potser aquest claustre vol, més que no pas percepcions meves, conèixer amb una mica més d'objectivitat i de rigor quines són les actuals polítiques d'ensenyament superior, més enllà del que són voluntats, tarannàs i declaracions d'intencions. De fet, sovint, companys i amics em demanen:

— Anem millor, ara? — Com van ara les coses a l'Autònoma? I voldria respondre aquesta pregunta de la manera més científica possible, deixant les valoracions i les interpretacions per a cadascú de vostès i per al debat posterior. Tanmateix, abans de fer aquesta anàlisi, hem de recordar que encara disposem de poques dades objectives d'actuacions fetes (lleis, pressupostos, etc.), en especial pel que fa referència al govern de l'Estat.

En el cas del govern de la plaça de Sant Jaume, sembla evident que les seves decisions amb relació al finançament de les universitats i, en concret, de la UAB han resultat molt positives. El pressupost de 2004 comportava un increment de la subvenció a les universitats de l'11%, i del finançament de la UAB del 14%. Aquesta subvenció donava resposta a una demanda ja crònica de la nostra universitat: rebre el que el model de repartiment ens reconeixia a la UAB i no una quantitat inferior per raons de disponibilitats pressupostàries, com havien fet els governs anteriors. Això, tal com sempre havíem defensat des de la UAB, ens ha permès tancar l'any amb equilibri pressupostari i, també, dur a terme tot un seguit d'accions que hauríem d'haver fet fa anys: un nou acord marc amb revisió de les categories professionals, la renovació del parc d'ordinadors i la millora de la xarxa informàtica o l'actualització dels pressupostos de funcionament dels centres i departaments. Sembla que el pressupost del 2005 —encara no l'hem rebut— preveu un increment menor, però suficient per a dur a terme les accions incloses en el nostre Pla director i presents en el nostre pressupost. També crec que va ser molt positiu el fet que, per primera vegada, les subvencions rebudes per les diferents universitats es van fer públiques. La transparència ajuda a ser just.

El pressupost per a R + D va créixer un 13%, una mica menys del que s'havia anunciat (més d'un 15%) i poc per a la set acumulada pel nostre teixit de recerca, tot i que sembla —s'ha anunciat a la premsa— que per al 2005 hi haurà un creixement més elevat, en especial per a totes les accions de recerca aplicada, desenvolupament tecnològic i transferència de coneixements a la societat.

Amb relació a la programació i l'activitat docent, és difícil aportar dades objectives que permetin un judici fonamentat. Personalment, crec que ordenar la programació acadèmica de grau i de postgrau del sistema universitari públic de Catalunya és la missió principal de la Conselleria d'Universitats, Recerca i Societat de la Informació. Definir el paper que ha d'exercir cada universitat i, especialment, les no ubicades a l'àrea metropolitana de Barcelona. ¿Té sentit que la llicenciatura de Biotecnologia passi, de cop i volta, a ser impartida a les universitats de Lleida, de Girona i a la Rovira i Virgili, tal com aquestes universitats demanen? ¿Té sentit i respon a les necessitats del país crear una Facultat de Veterinària a Lleida, tal com demanen, enfurismades, les forces vives de la ciutat i de la Universitat? O bé iniciar estudis de Medicina a la Universitat Pompeu Fabra i a Girona, tal com demanen aquestes universitats des de fa anys? El tema, i més a l'inici de tot el procés de creació de l'EEES, no cal que els digui que és de màxima importància. L'any passat no es va adoptar cap decisió rellevant —es van autoritzar alguns títols propis i algunes titulacions noves sense recursos addicionals— i el tema és ara damunt de la taula del conseller. Sóc conscient de les dificultats que comporta prendre aquestes decisions amb relació als graus i als futurs postgraus oficials, i de les nombroses pressions que existeixen. També sóc conscient que decisions preses pel govern anterior com concedir els estudis de Biotecnologia i de Periodisme a la Universitat de Vic per raons estrictament polítiques, no ajuden a fer una planificació racional. Però és que si una cosa no ens podem permetre en el

sector públic és la despesa irracional i no justificada. I és evident que, com ja he dit, la programació és una tasca que pertoca a la Conselleria i que esperem que resolgui amb voluntat d'impulsar un sistema universitari públic racional i de qualitat.

Finalment, crec que la Conselleria hauria d'abordar de manera urgent el model de carrera acadèmica. Presentar i impulsar un nou model que ens tregui a tots de les incerteses que existeixen actualment. Els professors i professores contractats derivats de la LUC —per exemple els del programa Serra Húnter—, què són? ¿Un cos d'excel·lència que s'ha d'afegir als que ja existeixen de funcionaris, com era la intenció del conseller anterior? ¿Un pas previ a l'obtenció d'una plaça de funcionari, com sembla que s'estan configurant ara? ¿O els cossos de professors i professores del futur, contractats i no funcionaris, com molts voldríem? És imprescindible que això s'aclareixi i que, en conseqüència, es decideixin aspectes com les escales salarials o les exigències d'acreditació. Altrament, les incoherències i els desconcerts són evidents.

Aquest podria ser, al meu entendre, el balanç objectiu de les actuacions del govern de la Generalitat en els pocs mesos que ha disposat.

En el cas del govern de Madrid, hi ha poques decisions per valorar però, tot i reconeixent el notable canvi de tarannà i de discurs i una voluntat, que sembla innegable, d'impulsar un sistema universitari públic de qualitat, les primeres actuacions són de poca potència. Dos exemples que són de la seva competència exclusiva: els pressupostos de recerca i les beques. Al 2005 els pressupostos de recerca creixen un 8,5% (el darrer pressupost del PP va créixer un 9,2% i els crèdits —el capítol 8— creixen un 19%; però sabem que no són l'instrument adequat per impulsar la recerca bàsica). Recordem que la promesa electoral era d'incrementar el pressupost de recerca un 25% l'any, fins a duplicar-lo al final de la legislatura. Les beques universitàries, que sabem que a Espanya estan a un nivell vergonyós, només creixen un 10,5%. Són passes en la direcció i el sentit correctes, sens dubte, però d'una magnitud massa petita, que ja han generat un cert desencís en la comunitat universitària.

El pròxim curs serà decisiu per a constatar com el Govern central aborda els seus compromisos. En especial, l'esperada reforma de la LOU. La nostra universitat, en diferents fòrums, ha manifestat la necessitat de fer una reforma en profunditat de la LOU. Una reforma que retorni a les universitats l'autonomia perduda, per exemple en programació acadèmica i en la selecció del personal acadèmic. Una reforma que retorni la vida democràtica a la universitat, eliminant les absurdes clàusules d'hiperrepresentativitat de certs col·lectius. De moment, hi ha el compromís; cal esperar per veure si finalment es respecta i, de debò, entrem a l'època postLOU.

Després d'aquestes pinzellades de política general, ara voldria analitzar les actuacions i la situació de la UAB.

En l'àmbit de la docència —eix de formació en el llenguatge del Pla director—, l'any ha estat dominat per les actuacions conduents a la construcció de l'EEES. Així, l'Autònoma va participar, amb 11 titulacions i 3 màsters, en el programa pilot de la Generalitat de Catalunya, i l'IDES ha dut a terme nombroses activitats de formació docent del professorat, orientades al nou model d'ensenyament.

A més, en el darrer Claustre, un representant dels estudiants em va demanar obrir un debat sobre l'EEES i així ho he fet: el vicerector d'Estudiants, Joan Carbonell; la delegada del rector per a estudiants, Mavi Dolz, i jo mateix, ja hem recorregut dotze facultats i unitats docents hospitalàries, tot recollint opinions i posicionaments de la comunitat universitària. Amb relació a aquest punt voldria fer un seguit de reflexions:

1. La creació de l'EEES és una magnífica oportunitat per a introduir reformes en el sistema d'ensenyament, tant en l'estructura i la durada dels estudis com en els plans d'estudis i, molt especialment, en la metodologia docent. Sabem que l'actual sistema presenta disfuncions o deficiències que no podem, per responsabilitat, ignorar. A tall d'exemple:
 - durada exagerada dels estudis (en alguns casos superior a 10 anys);
 - percentatge d'abandonament molt elevat: més del 25% dels estudiants deixa la universitat sense tenir cap títol;
 - sobrecàrrega docent i d'exàmens molt exagerada, que obliga a una dedicació exhaustiva dels estudiants i que, en molts casos, fa absolutament impossible estudiar i treballar;
 - metodologia docent centrada primordialment en la classe magistral;
 - sistema farcit de rigideses, que dificulta l'adaptació dels estudis a les necessitats dels estudiants, que no permet canvis d'una titulació a l'altra i que fa molt difícil la mobilitat.

El procés de Bolonya és una excel·lent oportunitat per a reflexionar, debatre i corregir aquestes deficiències, per a construir un sistema d'estudis diferent, més flexible, més compatible, d'ensenyament més actiu. És una excel·lent oportunitat per a fe, per primera vegada, una reforma dels plans d'estudis que tingui en compte els estudiants i la societat i no només els acadèmics, per a definir els objectius de formació d'una titulació, per a fer, en resum, una millor universitat pública.

2. La creació de l'EEES és un procés que tindrà una durada mínima de quatre anys, i que tot just hem començat. No és un referèndum en què es vota SÍ o NO, A FAVOR o EN CONTRA. Una part del procés serà obligatòria per llei, per exemple la durada dels estudis o les directrius dels plans d'estudis, i una altra part es decidirà a cada universitat, com per exemple els plans d'estudis, els perfils de les titulacions o la

metodologia docent. En l'actualitat, la posició de la UAB és recollir opinions i acumular experiència per tal de decidir amb un cert coneixement. De moment no es pot fer res més. Ni tan sols els decrets que han de regular el grau i el postgrau s'han publicat. Per això vull tranquil·litzar tothom respecte de la nostra entrada a l'EEES: serem prudents, s'escoltarà a tothom, les decisions seran compartides.

3. Les múltiples reunions que he mantingut amb els estudiants i amb professors i PAS m'han fet veure amb claredat les preocupacions, ben fonamentades i en molts casos compartides, de la comunitat universitària, i m'han recomanat encara més prudència. De manera sintètica, les preocupacions es poden agrupar així:

- Preocupació perquè el procés de Bolonya amagui o comporti, premeditadament o indirectament, una privatització dels ensenyaments superiors o de part dels segments, per exemple dels màsters. Entenc aquesta amenaça i puc comprometre la meua paraula davant d'aquest claustre, que si això és així o bé no rebem les garanties que el procés mantindrà o augmentarà els estudis públics, l'Autònoma farà oposició amb totes les seves forces.
- Preocupació per una manca de recursos per a poder aplicar el Pla amb qualitat. Les fonts de finançament del procés són dues: una, com no pot ser de cap altra manera, és la subvenció pública. Si, com sembla probable, es respecten els acords del Parlament de Catalunya d'incrementar els recursos un 30% en euros constants fins a l'any 2010, l'increment no serà petit. La segona font de finançament ha de ser la millora de la gestió, l'optimització dels recursos ja disponibles. I, finalment, no oblidem que hi ha millores que es poden implementar sense recursos addicionals.
- Preocupació pel canvi de model d'ensenyament, per la disminució de coneixements que poden ser imprescindibles en moltes titulacions, per saber com s'avaluaran competències i habilitats, com farem el nou "pacte social" professorat-estudiants. I jo demanaria confiança i receptaria treball conjunt i capacitat d'innovar i de crear consens. Entenc les dificultats del procés, però, creguin-me, millorar la situació actual, en què un estudiant normal de la UAB dedica 13 setmanes a l'any a examinar-se, davant de 28 setmanes destinades a les classes, no ha de ser difícil. A més, aquest és l'àmbit on tenim més capacitat de decisió. Que es facin proves no vol dir que el canvi estigui decidit. Caldrà valorar amb cura els resultats de les experiències que estem duent a terme i implementar les innovacions que estem segurs que milloraran la nostra docència.

- Preocupació per la situació del professorat novell, pressionat per unes exigències creixents de fer recerca i, ara, per la demanda d'innovar i formar-se també en aptituds pedagògiques. I és que hem de ser capaços de repartir les càrregues de manera lògica i intel·ligent, i donar a les persones, encara en via de consolidació, el suport que necessitem.

Sé que hi ha incerteses i amenaces, però crec que l'actitud d'una universitat que ha estat sempre innovadora, com la nostra, i que s'ha situat a l'avantguarda pedagògica no pot demanar que no es toqui res. Més aviat penso que hauríem de demanar la universitat pública que volem, i destacar-ne les condicions que pensem que són imprescindibles per a l'èxit del projecte.

I permetin-me que els digui que tenim molts elements per a ser optimistes. Més de 687 professors i professores han participat en els cursos d'innovació docent organitzats per l'IDES —un bon nombre pertanyen a altres universitats. I s'han organitzat cursos de formació integral per al professorat novell: enguany s'hi han matriculat 51 professors i professores. I l'IDES també ha elaborat el *Manual d'adaptació de les titulacions a l'EEES*, que es distribuirà aviat.

A més dels onze títols que participen en el Pla pilot de la GdC, deu titulacions més participen voluntàriament en un pla intern de convergència europea, i la implicació de centres, d'equips de deganat i de l'administració és excel·lent. Per a bé o per a criticar, es parla un altre cop de docència, i feia temps que només la recerca era objecte de les discussions apassionades.

Però, a banda del tema Bolonya, en l'àmbit docent s'han fet altres progressos al llarg de l'any. Un dels que cal destacar és la posada en funcionament del projecte Brevia, que pretén anar més enllà del campus virtual. La idea és tenir un espai virtual en materials que puguin interessar més d'una assignatura, dins l'àmbit d'una mateixa titulació, amb enllaços i accessos a materials catalogats en altres espais. En el curs 2003-2004 s'ha iniciat una prova pilot a Veterinària i enguany s'estendrà a altres centres.

Un altre aspecte que no vull passar per alt són els excel·lents resultats de la matriculació de nous estudiants. Enguany, malgrat la davallada demogràfica, més estudiants han triat la UAB per a fer els seus estudis. Més estudiants han marcat com a primera opció la UAB i hem matriculat més estudiants que l'any passat. I s'ha de dir que això és conseqüència dels esforços i de la feina ben feta en l'àmbit de promoció, de la promoció ben feta, que no és màrqueting de begudes refrescants, sinó que és un compromís social que fa saber a la societat el que la mateixa societat ha creat i paga, bona promoció que comporta que els mateixos acadèmics són els actors, els que expliquen amb entusiasme i amb convicció l'oferta acadèmica. I no oblidem que una part de la campanya la van fer estudiants de Publicitat i Relacions Públiques de la nostra universitat. I els resultats no podien ser uns altres que aquests:

Les actuacions per a promocionar estudis amb poca demanda han tingut un èxit notable. En Traducció de Francès s'ha passat de captar un 30% de les sol·licituds al 65%; en Traducció d'Alemanys s'ha passat del 38% al 58%; en Matemàtiques del 17% al 27%, i en Geologia del 34% al 42%. També hi ha hagut millores notables en moltes de les filologies i en Dret, per esmentar-ne només alguns exemples.

La doctora Gemma Cànovas fa uns quants dies em feia arribar un estudi que gràficament resumeix aquesta evolució: la comparació de noves matriculacions en la titulació de Geografia. Enguany, per primera vegada, la UAB s'ha situat al primer lloc de l'Estat, tal com mostra aquest gràfic.

I és que, en promoció i en captació d'estudiants, els reptes estan ben clars. Fins ara, el paradigma en vigor era el següent: els estudiants no discriminen en funció de la qualitat de les diferents ofertes. En conseqüència es matriculen a la universitat més pròxima que imparteix la titulació que volen estudiar. Però el cas de Geografia demostra que si l'oferta té més qualitat i s'explica bé, els estudiants trien amb coneixement i discriminen. Aquest és el nostre repte, convèncer els millors estudiants de la qualitat de la nostra oferta.

Pel que fa a la nova oferta acadèmica, hem de dir que, enguany, s'han posat en marxa dos nous estudis: la llicenciatura de Criminologia i la titulació de segon cicle d'Enginyeria de Telecomunicació. Potser a causa del moment en què es va posar en funcionament i es va promocionar i el Graduat en Gestió Aeronàutica el nombre d'alumnes matriculats ha estat molt baix, però tots els estudis que s'han dut a terme mostren que el potencial i l'interès d'aquesta titulació, que ja imparteix amb èxit la UAM, és molt elevat, i encara més si es considera que el desenvolupament de les comunicacions aèries i de la indústria aeronàutica són prioritàries per al govern de la Generalitat de Catalunya.

Per al pròxim curs proposarem al DURSI d'integrar a la xarxa pública dos estudis fins ara adscrits (és a dir, fer l'operació inversa a la privatització, una "publicatització"): la diplomatura d'Infermeria de l'Hospital de Sant Pau, amb la qual cosa s'avança en la construcció del campus de Sant Pau, i l'Enginyeria Tècnica Industrial, especialitat de Química, que fins ara s'impartia a l'Escola Universitària de Mollet, amb la finalitat de traslladar els alumnes al campus de Bellaterra. A més, demanarem un nou grup d'Humanitats, que es programaria en horari nocturn, pensant especialment en persones que estudien i treballen, i oferiríem una doble titulació de gran interès: l'Enginyeria Informàtica i les Matemàtiques. En coherència amb el que hem dit anteriorment entenem que, en aquests moments de canvi de marc legislatiu i d'estructura dels estudis, hem de ser especialment prudents i més val consolidar que no pas fer expansions accelerades.

En l'àmbit del doctorat, la UAB ha consolidat la seva posició de lideratge, tant pel que fa al nombre de tesis llegendes (més de 300 cada any) com al nombre de doctorats amb menció de qualitat, que ara ja són 34 (el 43% dels nostres programes). Mirin, si us plau, aquesta diapositiva, extreta avui mateix dels

fitxers del CESCA, on es representa el percentatge de tesis doctorals de cada universitat. La UAB és la de color rosa.

En l'àmbit del postgrau crec que enguany toca tractar el tema de la formació continuada. Tot i que la quantitat de màsters i de cursos de postgrau que s'imparteixen és elevat, considero que el potencial de la UAB és molt més gran i que cal, amb la voluntat de servei que ha de caracteritzar una universitat pública, estudiar la demanda i ser capaços de posar en funcionament una oferta de qualitat que hi doni resposta. Amb aquesta intenció, s'ha incorporat una directora executiva a l'Escola de Postgrau i es posaran en funcionament línies noves com la de donar formació continuada a mida, tant a col·lectius com a institucions (hi ha un projecte amb la Diputació de Barcelona), col·legis professionals o empreses.

Finalment, en l'àmbit de la docència no vull deixar d'esmentar els problemes en l'automatització d'enguany. I, en primer lloc, vull demanar disculpes als estudiants afectats pels inconvenients i agrair al personal de la Gestió Acadèmica dels centres el seu esforç. Els informes que m'han fet a mans mostren que una coincidència de factors adversos, alguns tècnics (un comptador de Sigma que limitava l'entrada d'usuaris, una base de dades del sistema, deficient, etc.) més l'entrada de virus en ordinadors obsolets connectats a la xarxa, expliquen les "caigudes" del sistema del dia 20 de juliol i els dies 20, 21, 27 i 28 de setembre. I, segur i cal dir-ho, potser un excés de confiança que, en temes informàtics, no s'ha de tenir mai, en especial quan el salt que s'anava a fer era tan gran: l'any passat es va automatitzar el 60% dels estudiants i enguany ho ha fet més del 90%.

En qualsevol cas, l'experiència ens ha de servir per a fer millor les coses el pròxim curs. D'entrada, s'han donat instruccions per tal que els canvis de matrícula derivats dels problemes de l'automatització es facin sense costos addicionals per als estudiants. S'han resolt els problemes de programari i s'ha millorat molt notablement la xarxa. El mes de gener funcionarà el nou correu electrònic i es segmentarà la xarxa, la qual cosa constitueix una mesura de seguretat important. A més, el pla Renovi d'ordinadors suposarà retirar de la xarxa 1400 ordinadors obsolets i poc protegits contra virus i connectar-hi més de 1800 nous ordinadors. Finalment, caldrà més comunicació entre les àrees centrals i les administracions, i crear més solucions a mida, atenent la gran diversitat del nostre campus, que fa impossible trobar solucions universals.

En l'eix de la investigació, els resultats, mesurats amb els indicadors tradicionals (publicacions, projectes i convenis) continuen millorant. I voldria destacar tres actuacions que crec que han estat molt ben valorades per la comunitat acadèmica:

- Pla de suport per a la formació investigadora del professorat en via de consolidació.
- Ajuts per a grups emergents i per a la preparació de noves línies de recerca.

- Reestructuració de l'àrea de Recerca, orientant-la més a les necessitats dels usuaris. Al llarg del pròxim curs es desplegarà tot un seguit d'actuacions orientades a donar un suport personalitzat als investigadors i investigadores d'acord amb les seves necessitats.

A més, per a impulsar la transversalitat i les sinergies entre els investigadors de diferents àmbits del coneixement, el proper curs es proposarà la creació de tres nous instituts, a partir d'entitats ja consolidades com a centres especials de recerca o centres d'estudis: CBATEG, IGOP i IEIII.

A banda d'aquestes actuacions i d'altres sobre el teixit bàsic de recerca que, per raons d'espai els estalvio, al llarg de l'any s'han dut a terme tota una sèrie d'accions que es continuaran desplegant durant el pròxim any, per tal d'impulsar el que podríem anomenar el nostre parc científic, l'Esfera UAB. Entre aquestes actuacions voldria destacar:

- la posada en funcionament del Port d'Informació Científica (PIC)
- la constitució formal de l'Institut Català de Nanotecnologia (UAB-CSIC)
- la creació d'un viver d'empreses *spin-off* a la masia de Can Fatjó, al PTV
- l'acord amb el CZF per a la construcció, al campus, de l'edifici Eureka I, que haurà d'allotjar l'R+D vinculat a empreses
- l'acord amb el CSIC per a la creació del laboratori de Proteòmica UAB-CSIC
- la creació del Centre d'Estudis d'Humanitats

Al llarg d'aquest curs es farà el següent:

- la posada en funcionament de MATGÀS, un projecte conjunt entre la UAB, el CSIC i Carbuos Metàlicos, per a fer recerca i desenvolupament en l'àmbit de l'enginyeria dels materials
- la constitució d'un programa d'impuls de creació d'empreses de base tecnològica i d'un viver de bioempreses a la Facultat de Medicina
- el trasllat al campus de Bellaterra del consorci de Genètica Molecular Vegetal (CSIC-IRTA) i de l'empresa pública IRTA-Gen
- la creació del Centre d'Investigació en Medicina Predictiva i Personalitzada (Hospital Universitari "Germans Trias i Pujol" – CSIC).

No cal que us recordi que la transferència de coneixements i de tecnologia a la societat és una prioritat política en aquests moments. En períodes de preocupació per les deslocalitzacions d'empreses, per la pèrdua de teixit industrial i de llocs de treball, moltes persones i molts responsables polítics han girat la mirada cap a la seva universitat, la pública, demanant que sigui el motor de la renovació del model econòmic i que s'impliqui en la gènesi d'empreses i d'activitats més basades en el coneixement, en la ciència i en la tecnologia. I crec que en aquestes circumstàncies, en què hem vist com molts treballadors i treballadores que feien bé la seva feina perdien el seu lloc de

treball, girar l'esquena i, des dels nostres llocs de treball segurs dir que això no ens ateny, no seria acceptable ni correcte. Ara més que mai ens hi hem d'implicar i hi hem d'esmerçar tots els esforços perquè els resultats de les nostres investigacions arribin a la societat. Això és el que ens demanen els responsables polítics, això és el que ens demanen els ciutadans.

Per això proposem dur a terme, al llarg del pròxim curs, la creació d'una estructura que faciliti aquesta transferència: un parc de recerca de la UAB, amb personalitat jurídica pròpia, que tingui com a sòcies les dues altres institucions públiques presents al campus: el CSIC i l'IRTA. Una estructura que ens permeti participar en les futures convocatòries de crèdits per a parcs científics i en altres ajuts de Brussel·les, de Madrid o de Barcelona; que permeti, amb agilitat, la creació d'empreses *spin-off* o bé impulsar noves formes de transferència de coneixements i de tecnologia i que fomenti la participació de tots els àmbits de la nostra universitat (humanitats, educació, ciències socials, etc.) i no només els que tradicionalment hi estan implicats. En resum, que mostri proactivitat en aquest àmbit.

Però també crec que a aquesta implicació més gran amb la transferència de coneixements i amb el teixit productiu l'han d'acompanyar dues línies addicionals o paral·leles d'actuació. La primera és l'enfortiment de la recerca que fan departaments i instituts, en especial de la recerca bàsica i fonamental. Només si es crea nou coneixement i es formen nous investigadors es podrà fer transferència de debò. Al llarg del pròxim curs endegarem diverses línies de suport a la recerca bàsica de departaments i instituts.

La segona, que potser encara és més important, és enfortir el nostre compromís social com a universitat, perquè sabem que la societat no són només les empreses. Així, al llarg de l'any, hem desenvolupat programes de fort component social, com ara els següents:

- El programa Argó, destinat a impulsar la recerca en centres de secundària. Enguany s'hi han presentat 120 treballs.
- El Campus Ítaca, que pretén estimular el seguiment d'estudis universitaris entre joves d'estrats socials poc afavorits.
- Tots els programes que ha desenvolupat la FAS, ara amb un nou impuls després de la incorporació d'una nova directora, qui elaborarà un pla director per als pròxims anys.

A més d'aquests programes, que creixeran, l'any vinent és previst endegar noves iniciatives de caràcter social:

- El projecte "Àmbit Plèiades", de realització d'un campus per a mestres de primària de Catalunya, d'Europa de l'Est, d'Amèrica Llatina i del Magrib.
- L'Escola de Polítiques Socials d'IGOP a Nou Barris.
- El programa "Envelliment actiu", adreçat a apropar els estudis universitaris a la gent gran.

Així doncs, més recerca bàsica i més transferència de coneixements, més implicació amb els agents econòmics i, alhora, més compromís social seria la fórmula que els proposo.

En el que hem anomenat “l'eix de les persones” voldria resumir, molt breument, les línies generals del que ha estat i proposem que continuï essent la nostra política de personal acadèmic, política que ha estat dominada per dues línies bàsiques:

- impuls a les figures contractuals (moltes derivades del Pla Serra Húnter)
- millora de la qualitat de la plantilla (afavorint la conversió d'A2 a A3, reducció del personal del capítol VI).

Aquesta diapositiva mostra l'evolució de la plantilla en aquests dos anys.

Alhora, s'ha impulsat una millora notable en el règim de permisos i de sabàtics: qualsevol professora o professor pot gaudir, en qualsevol moment, d'una estada de recerca de fins a sis mesos, amb substitució; pot concentrar la docència en un semestre, per a dedicar-se més intensament a la recerca l'altre semestre, i el règim de sabàtics de 25 anys s'ha ampliat i flexibilitzat.

A més, s'ha posat en funcionament, amb èxit, un pla d'emeritatge (una mena de pla de jubilacions anticipades, perquè ens entenguem), que permetrà un rejueniment de la plantilla i un reequilibri entre els departaments. Aquestes accions s'emmarquen en un ambiciós pla de renovació de la plantilla acadèmica que permetrà incorporar personal ja format, en places de lector o del Programa “Ramón y Cajal”.

I en aquest sentit i considerant els programes en funcionament, la situació financera actual i futura de la UAB i la piràmide demogràfica del nostre personal acadèmic, voldria dir a aquest col·lectiu de joves investigadors que la UAB inicia un procés de renovació de la plantilla que durarà més d'una dècada, i que és evident que les oportunitats seran nombroses.

Finalment, en aquest apartat, vull comentar el document que vam presentar al darrer Consell de Govern i que, seguint les seves recomanacions, revisarem i li tornarem a portar: el de dedicacions docents de referència dels departaments. Pensem, des de l'Equip de Govern, que és imprescindible establir un sistema de càlcul de les necessitats docents dels departaments, que tingui en compte l'activitat global de docència, recerca, transferència de coneixements i dedicació a la gestió i no el clàssic universal de 8 hores/setmana, professors a temps complet. Som ben conscients que, més endavant, s'haurà de fer un nou model que tingui en compte les noves activitats docents (seminaris, tutories, etc.), però pensem que serà més fàcil si es parteix d'un primer model que discrimini entre els departaments. Esperem que en un Consell de Govern proper, la proposta sigui aprovada.

En l'àmbit del personal de l'administració i serveis, els anys 2004 i 2005 estaran dominats per l'acord marc amb els agents socials, acord marc que se'ns va demanar en el Claustre de l'any passat i que ara és una realitat. Només una xifra: l'impacte pressupostari de les mesures que figuren en l'acord marc per al 2005 és superior als 2.3 M €. I no em malinterpretin: crec, molt sincerament, que es tracta de mesures racionals i justes, moltes de les quals s'haurien hagut d'endegar anys enrere. Té un enorme valor que s'hagi arribat a l'acord per la via del consens i del diàleg.

A més, una línia prioritària que es mantindrà i s'enfortirà els pròxims anys serà la de la formació del PAS. Dels programes en marxa, en destacaria els següents:

- Pla de formació lingüística
- Programa de foment del coneixement de la llengua anglesa
- Cursos per a formació directiva adreçats a directius acadèmics i del PAS
- Programa PETIC de detecció de necessitats a les TIC

Finalment, s'està estudiant la posada en funcionament d'un pla de jubilacions anticipades del nostre personal d'administració i serveis.

A més, al llarg del 2004 s'ha continuat l'execució del Pla d'inversions universitàries (PIU), amb les ampliacions i les reformes, entre d'altres:

- de l'ETSE
- de la Facultat de Psicologia
- de la Facultat de Ciències Econòmiques i Empresarials
- de la Facultat de Ciències de la Comunicació
- de la Biblioteca de Comunicació i Hemeroteca General
- de la UD de l'Hospital Universitari Germans Trias i Pujol

I al 2005 és previst continuar l'execució de les obres de reformes incloses en el PIU, entre les quals cal destacar la reforma de la Facultat de Lletres i l'edifici de l'Institut de Neurociències. A més, se sol·licitaran fons al programa FEDER i a la convocatòria d'ajuts a parcs científics per dur a terme:

- la construcció d'un nou edifici de serveis científicotècnics
- l'ampliació de l'Hospital Clínic Veterinari
- la construcció d'un nou edifici per a l'Institut d'Estudis Regionals i Metropolitans

En l'eix institucional i de l'organització interna, vull que sàpiguen que enguany la comunitat universitària discutirà la reestructuració de tres facultats (Ciències, ETSE-EUI Sabadell, i Facultat de Ciències Econòmiques i Empresarials – EUI Sabadell), seguint l'acord del Consell de Govern per tal d'adequar les nostres estructures acadèmiques a l'EEES.

S'ha avançat també en l'orientació dels serveis de la Universitat a les necessitats i les perspectives de l'usuari. En són uns bons exemples:

- la creació d'un servei de llengües integrat, que engloba el SIM, UAB-Idiomes, el Gabinet de Llengua Catalana i el CAL
- el reforç del Punt d'Informació, entès com un servei als estudiants durant tots els mesos de l'any i també com el futur centre d'atenció inicial de tots els usuaris de la Universitat.

Pel que fa a l'atenció a l'usuari, enguany s'ha fet un pas endavant molt positiu: durant el període de matriculació, en lloc d'un sistema automàtic d'atenció als futurs estudiants, es va fer un sistema d'atenció personalitzada. Possiblement aquest fet també explica, si més no en part, els bons resultats de la matriculació d'enguany.

I parlant d'usuaris, al darrer claustre un estudiant va mostrar el seu malestar per la baixa qualitat de la restauració al campus i jo li vaig respondre que ben aviat s'iniciarien millores. Bé, algunes ja s'han fet. Set bars restaurants han sortit a concurs i s'han adjudicat, incloent-ho al plec de condicions, notables millores, algunes de les quals ja són evidents a certes facultats. A més, s'està construint un nou bar restaurant al costat de la Facultat de Dret, que entrarà en funcionament després de vacances de Nadal. És evident que no es pot canviar tota la restauració d'un dia per l'altre, però crec que anem avançant.

Finalment, uns comentaris sobre comunicacions. Enguany, tal com es va anunciar al darrer claustre, hem posat en funcionament el nou portal de la UAB, un portal que quan estigui totalment desplegat permetrà entrar i fer ús de les bases de dades de la UAB. Un portal molt avançat tecnològicament i pensat des de l'òptica de l'usuari que encara és en una fase embrionària. Per primera vegada tenim, a més, informació sobre el nombre real de visites que rebem, d'on provenen, del moment de la visita etc., informacions de gran valor, com poden suposar.

D'aquí uns quants mesos es posarà en funcionament la intranet, una eina que resultarà fonamental per a tots els que treballem o estudiem en aquesta casa. I, també, enguany hem posat en marxa la web "UAB Divulga" que facilita la comunicació dels resultats de les recerques que duem a terme a la UAB. Potser ha estat aquesta web o potser altres accions de comunicació científica les que han fet que les notícies de la UAB hagin augmentat un any més, tant a la premsa escrita —representades en aquesta diapositiva— com a la televisió.

I dins de l'àmbit de les comunicacions, dues bones notícies. Ben aviat circularan vehicles per damunt del nou pont Cerdanyola-UAB i al mes de març, finalment, es posarà en funcionament la línia de tren Mollet-Papiol, una antiga demanda de la nostra universitat. L'Autònoma, per primera vegada, estarà comunicada per tren amb el Baix Llobregat.

Aquests són alguns dels resultats de les accions endegades o impulsades per l'Equip de Govern que vostès han de valorar. Però a més de les accions concretes i objectives penso que també és important valorar l'estil de govern i les actituds. A l'inici del nostre programa electoral, en un apartat que es deia "Estil de govern", parlàvem d'"Accessibilitat i proximitat de l'Equip de Govern" i de "transparència", com a element bàsic del bon govern i com a condició prèvia per a aconseguir una participació útil dels membres de la comunitat universitària. Crec, sincerament, que ens hem mantingut fidels a aquests compromisos, a aquest estil. Els membres de l'Equip de Govern són habituals del paisatge dels centres i departaments, i les portes del Rectorat estan sempre obertes a tothom. Una dada que crec molt il·lustrativa: en més d'un 95% dels casos les trucades al rector es responen el mateix dia; els missatges de correu electrònic, en 24 hores i la mitjana de temps per a tenir un entrevista amb el rector és de sis dies lectius, i encara és menor en el cas de degans i directors de departaments. Crec que això és una bona prova de la voluntat de governar en la comunitat universitària, del nostre estil de govern.

Ara arriba el seu torn. I els demano que facin dues coses:

En primer lloc, que valorin la tasca feta. Penso que ara, que ja hem ultrapassat l'equador del nostre mandat de quatre anys, vostès ja tenen elements per a valorar la nostra feina, el nostre estil, les nostres actituds, les nostres decisions i també, ara ja, els nostres resultats. Curt i ras, el que fem en relació amb el que vam dir que faríem.

I, en segon lloc i si ho creuen oportú, que facin tots aquells comentaris, suggeriments o aportacions que pensin que poden ajudar a millorar aquesta institució. I em permetran que, per acabar, els expliqui una història de bèsties, això sí, verídica i que ha estat publicada en una revista científica. En una fira de bestiar escocesa es va fer un concurs singular: els participants, ramaders durs amb molts anys de vida a la granja a la seva esquena, havien d'endevinar el pes d'un semental que s'exposava a la fira. Malgrat els centenars de respostes recollides, ningú no va encertar la resposta correcta. Un pagès espavilat i ociós, però, va calcular la mitjana de totes les respostes i, sorprenentment, va observar que la mitjana era, exactament, el pes de l'animal. I és que sovint, un sol no encerta a trobar el camí correcte, però tots plegats troben de seguida la millor sortida, amb una facilitat sorprenent.